

T Ü R K
CERRAHİ
DERNEĞİ

Sanal Akademi

TCD SANAL AKADEMİ ELEKTRONİK ÖĞRENME MATERYALLERİ KABUL KRİTERLERİ

TCD SANAL AKADEMİ ELEKTRONİK ÖĞRENME MATERYALLERİ ÜRETME İLKE VE KURALLARI

Giriş

TCD'nin e-öğrenme görüşü ve özellikler

1) 12 Aralık 2009 tarihinde Türk Cerrahi Derneği (TCD) tarafından kurulan Sanal Akademi, üyelerine, Türk Tabipleri Birliği (TTB) Sürekli Tıp Eğitimi (STE)/Sürekli Mesleki Gelişim (SMG) Kredilendirme Kurulu tarafından akredite e-öğrenme araçları sunmakta ve buna bağlı olarak sürekli tıp eğitiminde erişilebilirliği artırmaya, güncel ve gerekli bilgiyi sunmaya ve STE/SMG kalitesinde iyileştirme sağlamaya çalışmaktadır.

“STE, güvenli ve etkin bir sağlık hizmeti sunabilmek için gerekli olan bilgi, beceri ve yaklaşımların artırılması, sürdürülmesi ve geliştirilmesini sağlayan etkinliklerdir. SMG ise daha geniş bakış açısı ile hasta bakımı ve sağlık hizmeti odaklı ve sonuç yönelimli hekimin performansını artırmak üzere yürütülen eğitim etkinlikleridir. SMG'nin STE'den farkı, hekime yaşam boyu gereksinmelerini karşılayacak biçimde STE etkinliğinin sistematik biçimde sunulması ve bu konudaki sorumluluk ve değerlendirmenin temelinde hekimin olması olarak özetlenebilir. SMG'nin dayanağı gündelik hekimlik pratiği içinde öğrenme ve gelişmedir; kişisel yönelimli öğrenme ve kendi kendini değerlendirme en temel özellikleridir.”

Bu bakımdan e-öğrenme SMG için yeni olanaklar sunmaktadır.

“E- öğrenme içeriği mevcut kaynakları yenileyerek onlara değer katmalıdır. E- içerik, klasik malzemelerin çeşitli öğrenim biçimi ve beceresi gibi diğer kaynaklarla bağlantı kurmalıdır. E-öğrenme içeriğinde bir modül birden fazla tekniği aynı anda kullanabilir. E-öğrenme içeriğinde her modülün amaç, hedef kitle, içerik, çıkar çatışması açıklaması, hasta aydınlatılmış onamı belirtilir. E-öğrenme içeriğinde her modülün en az bir interaktivite (soru- yanıt/ pre-test ve post test vb. gibi) tekniği içermesi sağlanır. E-öğrenme içeriğinde modüllere kullanıcı geri bildirimde bulunabilmelidir. Modül hazırlayıcıları ve TCD Sanal Akademisi bu geri bildirimleri görmelidir. E-öğrenme içeriğinde modüller “on-line” tartışma olanağı verirse bu öğrenmede büyük avantajlar sağlar.”

2) STE/SMG katılımının doğrulanması için bir araç olarak ülkemizde uzun zamandır TTB-STE/SMG kredileri kullanılmaktadır. Bu nedenle TCD Sanal Akademisi TTB-STE/SMG Kredilendirme sistemine bağlanmıştır.

3) TCD, e-öğrenme ile STE ve özellikle SMG'nin desteklenebileceğine ve bu yöntemin cerrahların eğitim fırsatlarına erişiminde eşitlik ve kolaylık sağladığına inanır. Bu nedenle TCD ilkesel olarak geleneksel kongreler, dersler, sempozyumlar ve konferansların ötesine geçen bir STE/SMG yapılandırılmasını TCD Sanal Akademisi'ni kurarak gerçekleştirmek amacındadır.

4) TCD, e-öğrenmeyi STE/SMG için tamamlayıcı nitelikte bir araç olarak tanımlar ve yalnızca e- öğrenmeye dayanan bir STE/SMG politikası izlemez.

E-öğrenme araçları

5) E-öğrenme araçları; ses kaydı, görüntü kaydı, “Compact Disc” (CD) kaydı, “Digital Versatile Disc” (DVD) kaydı, “Personal Digital Assistant” (PDA)’da mevcut bilgiler, web sitelerinde mevcut “on-line” bilgiler ve önceden var olan tüm araçları karma biçimde içeren STE/SMG yöntemlerini kapsar. Bu yeni araç aynı zamanda “uzaktan eğitim” aracıdır.

6) Bu doküman, e-öğrenme materyallerinin TCD Sanal Akademisi’ne kabul edilme ya da TCD Sanal Akademisi için e-öğrenme materyalleri üretme kriterlerini ve mekanizmalarının açıklanmasını içermektedir. E-öğrenme materyali göndermek ya da birlikte hazırlamak isteyen kişilere metinde “sunucu/eğitici” denmektedir. Hangi kriterlerin e-öğrenme materyallerinin kabulünde ve üretiminde uygulanacağı e-STE veya e-SMG sunucusunun bu materyallerin TCD Sanal Akademi kabulüne nasıl başvuracağı açıklanacaktır.

Eğitim Hedefleri ve Öğrenme İhtiyaçlarının Giderilmesi

7) Sunucu/eğitici, materyalin eğitim hedeflerini, önceden belirlenmiş hangi eğitim ihtiyaçlarını yerine getirmek için hazırlanmış olduğunu belirtmeli ve bunlara nasıl ulaşılabileceğini göstermelidir.

8) Sunucu/eğitici materyallerin beklenen eğitsel sonuçlarını kolay ulaşılabilir bir yolla açıklamalıdır. Bu sonuçlar bilgi, beceri ve tutum/davranış terimleriyle açıklanmalı ve bunların ‘klinik’ veya ‘klinik dışı’ olup olmadığı belirtilmelidir.

9) Sunucu/eğitici materyallerin en uygun olduğu “hedef kitle”yi açıkça tanımlamalıdır. Hedef kitle için TCD Sanal Akademisi’nin önceliği genel cerrahi uzmanlarıdır. İkinci öncelik, genel cerrahi asistanlarıdır.

Materyal Tanımı

10) Sunucu/eğitici kısa bir özet halinde materyalin içeriğini açıkça tanımlamalı ve kolay ulaşılabilir bir yolla açıklamalıdır.

11) Sunucu ve TCD Sanal Akademisi, kullanıcının (TCD Sanal Akademisi’ni eğitim amacı ile kullanan kişi) mahremiyetine ve bilgilerinin gizliliğine saygı gösterir ve bunu teyit eder. Kullanıcı tarafından verilen herhangi bir bilginin sadece materyalin tamamlanmasına yönelik özel bir amaç doğrultusunda kullanılacağını onaylar. Kullanıcının kimlik ve diğer bilgileri açıklanmaz ve paylaşılmaz. Bu durum özellikle interaktif materyaller (“on-line” geri bildirimler gibi) için geçerlidir.

12) Sunucu kullanıcının eğitim amaç(lar)ını yerine getirmek için materyale harcaması gereken tahmini süreyi kolay ulaşılabilir bir yolla açıklamalıdır.

13) Sunucu materyallerin tüm ilgili etik, mediko-legal ve legal gereksinimlere uygunluğunu kolay ulaşılabilir bir yolla açıklamalıdır. Uygulanabildiği yerde bu uygunluklar şunları içermelidir: hastaların ve diğer katılımcıların materyale katılma onayı, hastalar ve diğer

katılımcıların mahremiyetinin/gizliliğinin onaylanması, araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygunluk, veri-koruma ilkelerine uygunluk.

14) Sunucu materyalin hazırlanma tarihini, içeriğindeki herhangi bir önemli düzeltmeyi ve son kullanma tarihini (bir sonraki güncellemenin ne zaman yapılacağını) kolay ulaşılabilir bir yolla açıklamalıdır. En geç yılda 1 güncelleme yapılması materyalin değişmesini gerektirecek bir neden yoksa bunun belirtilmesi ya da gerekli ise güncellenmesi gerekir.

15) Sunucu materyalin kullanımı için kullanıcı bilgisayarında olması gereken programları (örn. “flash player”) kolay ulaşılabilir bir yolla açıklamalı ve destek gereksiniminde başvurulacak iletişim detaylarını sunmalıdır.

Materyalin Yapısı

16) Materyalin tüm içeriği kanıt dayalı olmalı, kanıt seviyesi bilgilerine (uygulanabildiği yerde) ve uygun referanslara sahip olmalıdır. Bu kriterler bilimsel bir dergide makale yayınlanması için gereken standartlar ile benzerdir.

17) Materyal kullanıcıyı eğitim hedef(ler)ine ulaşmak için aktif, erişkin eğitimi yöntemlerini kullanmaya özendirmelidir. Bu yöntemler probleme dayalı öğrenme ilkesi ile uyumlu olmalıdır.

18) Materyal kullanıcı katılımının doğrulanması ve eğitim amaç(lar)ına ulaşılması yöntemini (çoktan seçmeli ya da evet/hayır tipi sorular vb. gibi) içermelidir. Bu yöntemin kalitesi, süresi ve içeriği materyal ve eğitim amaç(lar)ına uygun olmalı ve materyalin bütünleyicisi olmalıdır. Çoktan seçmeli sorular veya diğer kendi-kendini değerlendirme yöntemlerine dayanabilir. Örneğin geçme notu gibi değerlendirme kriterleri varsa bunlar açıkça belirtmiş olmalıdır .

19) Tüm içerikler herhangi bir ticari oluşumdan veya yanlılığa neden olacak diğer oluşumlardan bağımsız olmalıdır.

“**Yanlılık**, özellikle tarafsız, önyargısız veya objektif olma yeteneğini engelleyen, özel bir bakış açısına, ideolojiye veya sonuca eğilimli olma veya tercih etme olarak tanımlanır. Yanlılık bilimsel, politik, dini, cinsiyetle ilgili, etnik, ırksal, kültürel veya coğrafi olabilir. Yanlılık mekanik bir alet veya farmasötik ajan gibi belirli bir endüstri veya ticari ürünle ilgili olarak veya belirli entelektüel, politik veya diğer bakış açılarıyla ilgili olarak aslında bu alanlarda pek çok ürün veya görüşün eşit derecede kullanılabilir veya geçerli olduğu yerlerde ortaya çıkabilir”.

Spesifik bir tedavi veya ajana dair geçerli bir kanıt varsa bunlar materyallerde belirtilebilir fakat bir ticari ürün ya da ilaç genellikle jenerik isimleri ile anılmalı ve ticari isim kullanmaktan kaçınılmalıdır. Mecbur kalındığında ise ticari isim bilimsel dergilerde yer aldığı kurallar ile anılmalıdır.

20) İçeriklerin hiçbirinde herhangi bir reklam bulunmamalıdır.

21) Materyal içeriğinde Türkçe'nin özenli kullanılması, imla kurallarına uyulması beklenir. İşlemler ve terapötik ajanlar için uluslararası tıp terminolojisi kullanılmalıdır. Bu terminoloji dilimizle uyumlaşmış olmalıdır. Zorunlu olmadıkça sözcükler doğrudan yabancı dilde kullanılmamalıdır.

22) Tüm içeriklerin kullanımı kolay olmalıdır.

Sunucu/eğitici bilgileri

23) Sunucu/eğitici kolay ulaşılabilir bir yolla kendi profesyonel bilgilerini ve/veya kurumunun kısa bilgilerini sunmalıdır. Bu tanım(lar)ın reklam amaçlı kullanımına dair hiçbir girişimde bulunulmamalıdır.

24) Materyal, içeriğin hazırlanmasına katılan birey(ler)in adlarını ve niteliklerini kolay ulaşılabilir bir yolla göstermelidir.

25) Materyal içeriğinin hazırlanmasına katılan birey(ler)in potansiyel çıkar çatışmalarını (ilaç ve biyoteknoloji endüstrisi ile girdikleri finansal ilişkilerini) gösteren bir deklarasyon bulunmalıdır.

“Çıkar çatışması hekimlerin ilaç ve biyoteknoloji endüstrisi ile girdikleri finansal ilişkileri içerir. Son bir yıl içinde bir sağlık alanındaki bir ticari organizasyonla herhangi bir miktarda parasal ilişki içinde bulunulması finansal ilişki olarak kabul edilmektedir. STE/SMG düzenleyicileri, STE/SMG içeriğini kontrol eden kişiler ve STE/SMG etkinliğinde eğitici/konuşmacı olarak görev yapan ya da TCD Sanal Akademiye e- materyal hazırlayan kişiler varsa bu nitelikteki ilişkilerini açıklamakla yükümlüdürler. Bu ilişkilerini açıklamak istemeyenler STE/SMG organizasyonunun planlanmasında, eğitici/sunucu kadrosunda, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde yer alamazlar.”

26) Materyalin hazırlanması için herhangi bir mali kaynak kullanılmışsa bu deklare edilmelidir. Materyali geliştirenler tarafından herhangi bir eğitim yardımı veya başka bir mali destek almışsa, bunun kaynağı ve yapısı deklare edilmelidir.

27) İçeriğin sorumluluğunu alacak kişi veya kişilerin adı ve unvanı materyalde gösterilmelidir.

28) Materyal içinde daha detaylı bilgi için “link”ler bulunabilir, fakat bu “link”ler ticari siteler olmaz.

Materyalin Kalite Güvencesi

20) Bu kalite güvencesi materyalin geçerliliğine dair TCD Sanal Akademisi tarafından hakem/denetçi onayı ile sağlanır.

30) Sunucu kullanıcının geri bildirimlerini izlemeli, bu geri bildirimler ve bunlara sunulan cevaplarla ilgili olarak TCD Sanal Akademisi’ne rapor sunmalıdır.

31) Sunucunun önceki veya devam eden modüller veya programlarla ilgili TCD Sanal Akademi değerlendirme kaydı tatminkar olmalı veya tatminkar olmadığında bu oranların nedenleri açıklanabilir olmalıdır.

Kriterler ve Kabul Kararının Verilmesi

32) Materyal ve başvuru formu TCD Sanal Akademisi hakem(ler)i/denetçi(ler)i tarafından incelenir.

33) Hakem/denetçi olumlu karar verebilmek için TCD Sanal Akademi’sinin tüm kriterlerini doğrulamalıdır. Ayrıca hakem(ler)in/denetçi(ler)nin kendisinin materyali kullanmasına

sonucunda belirtilen tüm öğrenme amaçlarının yerine getirilmiş olup olmadığını teyit etmesi gerekir.

Materyalin telif hakkı

34)TCD Sanal Akademisi'nde yayınlanan materyallerin mülkiyeti ve telif hakları TCD'ne aittir. Buradaki ilke bilimsel dergilerde yayınlanan makalelerdeki gibidir. Sunucu materyalin yayından önce telif haklarının TCD'ye ait olduğunu kabul ettiğini yazılı olarak onaylar.

TCD Sanal Akademi ile birlikte e-öğrenme materyali üretimi

35)Yukarıdaki ilke ve kurallara uygun bir materyal hazırlamak isteyen sunucular/eğiticiler sözü edilen ilke ve kurallar doğrultusunda projelendirilmiş fikir ya da tamamlanmamış bir materyalle başvurabilirler.

Bu başvuru TCD Sanal Akademisi tarafından değerlendirilir. Uygun görülen projelerin yaşama geçirilmesi için sunucu/eğitici ile işbirliği yapılır.